

مركز دعوة الفيتناميين
Trung tâm giao lưu văn hóa

Khái Niệm Về Lao Động Trong Islam

Khái Niệm Về Lao Động Trong Islam

Thượng Đế (Allah) hướng sự chú ý của con người tới mọi tạo vật hùng vĩ của Ngài như một dấu hiệu của việc hoạch định đúng đắn dẫn tới kết quả kỳ diệu – vì người Hồi giáo tin rằng Ngài không tạo nên bất kỳ điều gì một cách ngẫu nhiên.

Ngài kể trong Qur'an cách mà trời và đất được tạo ra trong bảy ngày và mô tả đó như một dấu hiệu cho nhân loại. Sau đó Qur'an gửi tới con người thông điệp rằng họ nên đóng góp tích cực cho trái đất, tức là họ nên làm việc để sử dụng những gì đã được tạo ra vì lợi ích của mình:

“Con người chẳng có gì ngoài điều mà y nỗ lực;” “Và quả thật, kết quả của sự nỗ lực ấy sẽ sớm được nhìn thấy;” “Sau đó, y sẽ được phần thưởng trọn vẹn.” (An-Najm 53:39-41)

Trong Islam, lao động được trao vị trí đặc biệt tới mức nó được xem như một hành động thờ phượng. Dù có người cho rằng họ không bắt buộc phải làm việc vì họ dâng mình cho việc thờ phượng Thượng Đế, nhưng thực tế đây là một hiểu lầm về khái niệm thờ phượng. Học giả Hồi giáo Al-Ghazali đã đề cập trong sách Ihyaa' `Ulum Ad-Deen rằng: “Thiên sứ Isa (Giêsu) - bình an cho Người - nhìn thấy một người đã dâng hiến toàn bộ thời gian cho việc thờ phượng.

Khi Người hỏi người ấy kiểm thức ăn hàng ngày bằng cách nào, người đó trả lời rằng anh trai làm việc và nuôi dưỡng người ấy. Thiên sứ Isa (Giêsu) nói: **“Anh trai người làm việc còn tôn kính hơn người.”**

Al-Ghazali cũng đề cập đến bạn đồng hành của Nhà Tiên Tri - Umar ibn al-Khattab, người thường nhấn mạnh rằng: **“Không ai trong các người nên nghĩ rằng du‘ā’ (lời cầu nguyện) cho sinh kế mà không làm việc thì sẽ mang lại lợi ích cho bản thân; vì thiên đường không bao giờ mưa vàng hay bạc xuống cả.”**

Lòng Thương Xót Của Thiên Sứ

Trước hết, hãy xem chính Allah nói gì Thiên sứ Muhammad ﷺ:

“Và Ta đã không sai người (Muhammad) đến, trừ phi như một lòng thương xót cho muôn loài.”

(Qur'an 21:107)

Câu này khẳng định rằng nền tảng của Hồi giáo là lòng thương xót, và rằng Thiên sứ Muhammad ﷺ được gửi đến như lòng thương xót cho tất cả các sinh vật, không ngoại lệ.

Allah cũng phán:

“Một Sứ giả từ chính các người đã đến với các người; việc các người diệt vong khiến Người đau lòng; Người rất lo lắng cho các người; đối với tín đồ, Người rất hiền hậu và nhân từ.”

(Qur'an 9:128)

Những câu kinh này được thể hiện rõ trong tính cách và hành xử của Thiên sứ. Người chịu nhiều gian khổ để truyền đạt thông điệp của Allah, luôn nhẹ nhàng hướng dẫn người dân. Khi họ làm hại Người, Người vẫn cầu xin Allah tha thứ cho họ vì sự ngu dốt và tàn nhẫn của họ.

Vì vậy, Islam là một tôn giáo thờ phượng Đấng Tạo Hóa, trong đó một phần thiết yếu của việc thờ phượng đó là làm việc để sinh tồn. Allah phán trong Qur'an rằng con người phải khảo sát vũ trụ và sử dụng tất cả nguồn lực phong phú đã được tạo cho họ. Islam là tôn giáo yêu cầu các tín đồ trở thành một phần tích cực của xã hội lao động và năng suất. Qur'an nói:

“Hãy giúp đỡ nhau trong việc làm thiện và trong kính sợ Allah, và đừng giúp đỡ nhau trong tội lỗi và sự xâm phạm; và hãy ý thức bốn phận của các người đối với Allah.” (Al-Ma'idah 5:2)

Chính Thiên sứ Muhammad, được coi là hình mẫu của đức hạnh trong Islam, thường cầu nguyện xin Allah che chở khỏi sự lừa dối hoặc nhàn rỗi. Ngay cả trước khi Người được chọn làm Sứ giả của Allah, Người đã là người chăm chỉ. Điều này khiến cho người chủ của Người – Khadijah bint Khuwaylid – hết sức kính trọng và về sau đã ngỏ lời kết hôn Người vì tất cả những phẩm chất và đức hạnh Người thể hiện.

Trong các lời dạy dành cho người Hồi giáo về khía cạnh này, Tiên Tri Muhammad chỉ ra sự cân bằng giữa thờ phượng và làm việc. Vì vậy, người Hồi giáo cần phải kiên định trong các hành vi thờ phượng của mình, họ cũng phải làm việc chăm chỉ để kiếm sống, như được ghi trong một lời nói nổi tiếng của học giả:

“Hãy làm việc chăm chỉ (để mưu sinh và tồn tại) như thể người sẽ chết vào ngày mai” (Al-Albani).

Ngoài ra, trong việc khuyến khích người Hồi giáo về tầm quan trọng của lao động, Tiên Tri Muhammad làm rõ rằng việc kiếm sống từ chính công việc của mình là một trong những hành động thờ phượng đáng khen ngợi. Có ghi chép rằng Người đã biến một người đến xin ăn thành một người lao động hữu ích bằng cách dạy anh ta làm việc để tự nuôi sống bản thân.

Một trong các học giả Islam, Hasan al-Basri, khi được hỏi bí mật đằng sau việc khổ hạnh của ông. Imam trả lời bốn điều:

“Một, tôi tin rằng sinh kế của tôi sẽ không bị ai chiếm đoạt vì vậy tôi làm việc. Hai, tôi biết rằng công việc của tôi thì phải do tôi thực hiện, nên tôi không giảm nỗ lực. Ba, tôi tin rằng Thượng Đế của tôi luôn theo dõi tôi, nên tôi không muốn Ngài thấy tôi phạm tội. Bốn, tôi biết rằng cái chết đang chờ tôi ở đâu đó, nên tôi chuẩn bị bằng việc thiện.”

Theo cách đó, Islam đặt ra một khuôn khổ thực tiễn cho cuộc sống bằng việc lập ra các nguyên tắc và hướng dẫn này. Islam phần đầu xóa bỏ các tệ nạn xã hội phát sinh từ thất nghiệp, nhàn rỗi và nghèo đói, bằng cách khuyến khích cho thanh niên đứng lên nhận trách nhiệm từ tuổi sớm, và khuyên người già không ngừng nỗ lực đóng góp xã hội bằng kinh nghiệm và kỹ năng lao động của họ. Vì vậy, thông điệp thực sự của Islam không chỉ dừng lại ở việc một người Hồi giáo tuyên bố đức tin mà không làm gì cho xã hội. Thay vào đó, Islam dạy rằng đức tin thật sự là điều được biểu lộ qua các việc làm chân thành, đem lại đóng góp đáng nhận thấy cho tiến bộ của xã hội.

Quyền của Người Lao Động trong Islam

Vấn đề quyền của người lao động là một chủ đề rất quan trọng và nên được các học giả Hồi giáo thảo luận chi tiết.

Rất cần thiết phát triển các quy tắc và luật riêng cho chính phủ và tập đoàn trong thế giới Hồi giáo. Việc thực hiện đầy đủ và đúng đắn các quy tắc này cũng rất cần thiết. Để giải thích ngắn gọn một số giá trị và nguyên tắc cơ bản liên quan tới quyền người lao động, xin trình bày như sau:

Công bằng là giá trị cơ bản của Islam và phải luôn được nhấn mạnh. Không có hòa bình và hòa hợp xã hội nếu thiếu công bằng. Công bằng nên được thực hiện đối với mọi người.

Công bằng là gì? Có hai từ được dùng cho công bằng trong Qur'an: al-adl và al-qist. Adl là đi theo con đường cân bằng, không cực đoan về một phía, không phung phí cũng không sao nhãng. Qist nghĩa là thừa nhận rằng mỗi người và mọi vật trong thế giới này đều có quyền. Mỗi người, mỗi vật đều được hưởng sự xứng đáng mà họ phải có đó chính là công bằng. Ngược lại, bất công là tước đoạt quyền lợi của người khác. Allah phán:

“Hỡi người có đức tin! Hãy đứng vững vì công lý, làm chứng cho Allah, dù là chống lại chính mình, cha mẹ, hoặc người thân ruột thịt, và dù là (chống lại) người giàu hay người nghèo; vì Allah là Đấng bảo hộ cả hai. Đừng đi theo dục vọng mà rời xa công lý; và nếu các người bóp méo công lý hoặc từ chối không thực hiện nó, thì quả thật Allah biết rõ mọi việc các người làm.” (An-Nisaa’ 4:135)

Tất cả mọi người đều bình đẳng. Không phân biệt chủng tộc, màu da, quốc gia, giới tính, nghề nghiệp. Thanh niên và người già, người giàu và người nghèo, người da trắng hay người da đen, công dân hay người nước ngoài có giấy phép lao động—đều bình đẳng; và tất cả phải được tôn trọng, vinh danh và đối xử bình đẳng. Allah phán:

“Hỡi nhân loại! Ta đã tạo ra các người từ một nam một nữ, rồi làm cho các người thành các dân tộc và bộ lạc, để các người nhận biết nhau. Khi đó người nào trong các người kính sợ Allah nhất thì là người có đức hạnh nhất trong mắt Allah. Và Allah có trọn vẹn tri thức, Ngài là Đấng Thấu suốt.” (Al-Hujurat 49:13)

Thiên sứ Muhammad (bình an và phúc lành cho Người) nói trong bài thuyết giảng cuối cùng của Người:

“O nhân loại! Thật vậy, Chúa các người là một và cha các người là một. Hãy xem: không có người Ả-rập hơn người không phải Ả-rập, cũng không có người không phải Ả-rập hơn người Ả-rập; cũng không có người da trắng hơn người da đen, hoặc người da đen hơn người da trắng—ngoại trừ bằng sự kính sợ Allah.”

Đánh Giá Cao Lao Động và Người Lao Động

Islam đã ban cho lao động một vị trí cao. Những người làm việc và kiếm sống bằng công lao của mình phải được tôn trọng. Tất nhiên, công việc phải hợp pháp và nên được thực hiện một cách trung thực và chân thành. Tất cả công việc chống xã hội, hành vi vô trách nhiệm, và công việc làm bằng sự lừa dối và gian trá đều bị cấm trong Islam. Chủ lao động và người lao động đều phải trung thực và phải đối xử công bằng với nhau.

Về cách đối xử với người lao động, trong Islam có những giáo huấn tổng quát và cụ thể. Năm điểm sau đây cần được nhấn mạnh:

Hợp đồng rõ ràng và phù hợp

Tất cả thỏa thuận, dù bằng lời nói hay bằng văn bản, phải rõ ràng và minh bạch. Thỏa thuận phải công bằng và hợp pháp. Người lao động nên biết nhiệm vụ và trách nhiệm của họ, và nên được thông báo quyền của họ về kỳ nghỉ, phép nghỉ, bồi thường,

vv. Allah phán: “Hỡi những người có đức tin! Hãy thực hiện trọn vẹn các giao ước của các người.” (Al-Ma'idah 5:1).

Thiên sứ Muhammad (bình an và phúc lành cho Người) nói:

“Người Hồi giáo phải tuân theo giao ước của mình, trừ khi giao ước đó làm cho cái halal trở thành haram hoặc cái haram trở thành halal.”

Điều này có nghĩa là các điều khoản và điều kiện bất hợp pháp không có hiệu lực theo luật Hồi giáo. Trách nhiệm của cả chủ lao động và người lao động là thực hiện hợp đồng của mình hết khả năng.

Phẩm giá của người lao động

Luật Hồi giáo cho phép tất cả con người quyền tham gia bất kỳ ngành nghề hợp pháp hoặc kinh doanh hợp pháp nào. Người lao động nên được đối xử với phẩm giá và danh dự. Không có nghề nào là thấp kém hoặc nhục nhã. Thiên sứ Muhammad (bình an và phúc lành cho Người) đã khen ngợi những người lao động so với những người ngồi không hoặc đi xin ăn. Islam dạy rằng người lao động cần được đối xử với lòng tốt. Allah phán:

“Hãy thờ phượng Allah và đừng gán cho Ngài bất cứ đối tác nào. Hãy làm điều tốt với cha mẹ, người thân, trẻ mồ côi, người nghèo, hàng xóm gần, hàng xóm xa, bạn cạnh ta, kẻ lữ hành và những kẻ dưới quyền của người; vì Allah chẳng yêu kẻ kiêu căng, khoe khoang; (cũng) chẳng yêu kẻ keo kiệt, hoặc khuyến khích keo kiệt nơi người khác, hoặc che giấu ân huệ mà Allah đã ban cho họ...” (An-Nisaa’ 4:36-37)

Nhân hậu với người lao động

Người lao động là anh chị em của chúng ta. Họ là người giúp đỡ của chúng ta. Chúng ta cần họ; chúng ta phụ thuộc vào họ cho nhiều việc mà chúng ta không thể tự làm.

Không nên giao cho họ công việc vượt quá khả năng của họ. Họ nên có môi trường làm việc nhân văn và an toàn. Nếu họ bị thương trong công việc, họ nên được bồi thường. Họ nên có thời gian làm việc và thời gian cho bản thân và gia đình. Trẻ em hoặc vị thành niên không nên được sử dụng để lao động.

Phụ nữ nên có môi trường phù hợp để đeo hijab mà không vi phạm quy tắc khalwah (riêng tư). Họ không nên được thuê vào những nghề không phù hợp với giới tính của họ, và họ phải được đảm bảo quyền lợi sinh sản trong việc làm. Tiên Tri Muhammad (bình an và phúc lành cho Người) nói:

“Anh em của các người là trách nhiệm của các người. Allah đã đặt họ dưới tay các người. Vậy ai có anh em dưới tay mình, hãy cho họ ăn như mình ăn và mặc như mình mặc. Đừng giao cho họ công việc quá nặng; nếu các người giao công việc đó thì hãy giúp đỡ họ.” (Al-Bukhari)

Tiền lương phù hợp và đúng hạn

Người lao động nên được trả lương công bằng và đúng. Việc bóc lột con người là không được phép trong Islam. Allah phán:

“Hỡi dân Madyan, hãy thờ phượng Allah – các người không có Thần nào khác ngoài Ngài. Đã đến với các người bằng chứng rõ ràng từ Thượng Đế của các người. Hãy cho đủ đo lường và cân nặng; đừng lấy bớt phần quyền lợi của người khác; đừng gây hại trên mặt đất sau khi nó đã được sửa sang. Điều đó là tốt nhất cho các người, nếu các người có đức tin.” (Al-A‘raf 7:85)

Allah cảnh báo những người nhận đủ nhưng khi trả lại thì thiếu:

“Khốn nạn cho kẻ gian lận! Những người khi nhận đo lường từ người ta thì nhận đủ; nhưng khi họ phải đem trả thì họ lại trả thiếu. Họ không nghĩ rằng sẽ bị gọi đến hỏi sao? Trong một Ngày Vĩ đại. Ngày mà tất cả nhân loại sẽ đứng trước Thượng Đế của muôn loài.” (Al-Mutaffifin 83:1-6)

Người lao động cũng nên được trả công đúng thời hạn. Lời dạy của Tiên Tri (bình an và phúc lành cho Người) rằng:

“Hãy trả cho người lao động tiền lương của anh ta trước khi mồ hôi của anh ta khô.” (Ibn Majah)

Tự do thành lập công đoàn

Dựa trên tất cả những nguyên tắc trên, chúng ta cũng có thể nhận ra rằng người lao động trong Islam có quyền thực hiện tự do hội họp và quyền thành lập công đoàn. Các công đoàn đặc biệt và hiệp hội giúp người lao động trong công việc và xã hội. Họ cũng có thể giúp người lao động bảo vệ quyền lợi và có sức thương lượng để nhận được bồi thường thích hợp. Tuy nhiên, cả chủ lao động và người lao động đều phải kính sợ Allah trong việc thực thi quyền và nghĩa vụ của mình.